

PRAKSISOVERSIGT · KØBERET

Praksisoversigt over mangelsbeføjelser ved køb (købeloven §§ 76-79)

Forbruger køb efter varedirektivets gennemførelse (2022)

Version 2 · Opdateret 15. jul. 2026 · 49 afgørelser · 2001-2025

[Læs online](#)**INTRODUKTION**

Købelovens kapitel om forbruger køb (§§ 72-87) indeholder de præceptive regler om, hvornår en solgt vare er mangelfuld, og hvilke beføjelser forbrugeren har: afhjælpning, omlevering, forholdsmæssigt afslag, ophævelse og erstatning. Beføjelserne er ordnet i et fast to-trins-system, hvor forbrugeren primært har krav på afhjælpning eller omlevering og først sekundært på afslag eller ophævelse. Reglerne blev nyaffattet, da varedirektivet (2019/771/EU) og direktivet om digitalt indhold (2019/770/EU) blev gennemført ved lov nr. 1173 af 8. juni 2021 med virkning fra 1. januar 2022 – mangelsbegrebet blev delt op i §§ 75 a-75 e, holdbarhed blev et selvstændigt kvalitetskrav, digitalt indhold blev omfattet, og formodningsperioden blev forlænget fra 6 måneder til 1 år. Den konkrete praksis er ganske omfattende og navnlig udviklet af Forbrugerklagenævnet, hvis afgørelser tegner linjerne for mangelsbedømmelse, antal afhjælpningsforsøg, væsentlighedskrav og bevisbyrde.

PRINCIPPER UDLEDT AF PRAKSIS

- 01** Forbruger købsreglerne §§ 72-87 er præceptive, jf. § 1, stk. 2, og kan ikke fraviges til skade for forbrugeren; generelle "som beset og forefindes"-forbehold er derfor uvirksomme i forbruger køb.
- 02** Mangelsbedømmelsen er både subjektiv (aftalen og dens forudsætninger) og objektiv (hvad forbrugeren med rimelighed kan forvente ud fra varens art, pris og oplysninger), og sælgerens tilsidesættelse af sin loyale oplysningspligt er en selvstændig mangelsgrund efter § 76.
- 03** Naturlige egenskaber ved en vare – fx at pels fælder eller uld falmer – udgør ikke en mangel, når egenskaben er almindeligt kendt; er egenskaben derimod ikke almenkendt, skal sælgeren oplyse om den.
- 04** Beføjelserne er et to-trins-system: køberen har primært krav på afhjælpning eller omlevering (§§ 78-78 a) og kun sekundært på forholdsmæssigt afslag eller ophævelse (§ 78 b).
- 05** Afhjælpning og omlevering skal ske gratis, inden rimelig tid og uden væsentlig ulempe for forbrugeren (§ 78 a, stk. 4, jf. § 79); ved vurderingen af "rimelig tid" indgår varens art, manglens beskaffenhed og forbrugers behov.
- 06** Forbrugeren skal som udgangspunkt kun tåle ét – højst nogle få – afhjælpningsforsøg for samme fejl; slår afhjælpningen gentagne gange fejl, kan forbrugeren gå videre til afslag eller ophævelse.

- 07** Ophævelse forudsætter, at manglen ikke er uvæsentlig, og sælgeren har bevisbyrden for uvæsentlighed (§ 78 b, stk. 2); ved bagatelagte mangler tilkendes i stedet et – ofte skønsmæssigt fastsat – forholdsmæssigt afslag.
- 08** Forholdsmæssigt afslag fastsættes efter værdiforskellen mellem den mangelfulde og en mangelfri vare (§ 78 c, stk. 1) og udmåles i praksis ofte skønsmæssigt svarende til udbedringsomkostningerne.
- 09** Formodningsreglen i § 77 a, stk. 3 vender bevisbyrden: en mangel, der viser sig inden 1 år efter leveringen (før 2022: 6 måneder; for levende dyr fortsat 6 måneder), formodes at have været til stede ved leveringen, medmindre formodningen er uforenelig med varens eller manglens art.
- 10** Ved skjulte elektronikfejl, som forbrugeren ikke selv kan diagnosticere, og hvor der ikke er tegn på uhensigtsmæssig brug, pålægger praksis sælgeren at godtgøre, at fejlen ikke var til stede ved leveringen.
- 11** Erstatning efter § 80 forudsætter både en mangel og et selvstændigt ansvarsgrundlag (uhæderlighed, urigtige oplysninger, tilsidesat oplysningspligt, manglende tilsikrede egenskaber eller sælgerens forsømmelse).
- 12** Reklamation skal ske inden rimelig tid og er altid rettidig inden 2 måneder (§ 81), og mangler kan som udgangspunkt ikke påberåbes senere end 2 år efter leveringen (§ 83); fristerne gælder dog ikke ved svig eller grov uagtsomhed (§ 82) eller ved vanhjemmel.

Systemet: præceptive forbrugerregler og et to-trins beføjelseshierarki

§ 1

Købeloven gælder for alle løsøre-køb bortset fra fast ejendom, men reglerne i §§ 72-87 gælder kun i forbruger-køb, jf. § 1 a. Et forbruger-køb foreligger, når en forbruger køber hos en erhvervsdrivende, der handler som led i sit erhverv, og køberen hovedsagelig handler uden for sit erhverv, jf. § 4 a. Sælgeren har bevisbyrden for, at et køb ikke er et forbruger-køb – og Forbrugerklagenævnet ser på helhedsindtrykket: i [sag 2003-521/7-95](#) og [sag 2004-521/7-332](#) blev en bilforhandlers salg af egne biler fra forretningsadressen anset for forbruger-køb, uanset at sælgeren hævdede at handle privat.

Det centrale er, at forbrugerbeskyttelsesreglerne – herunder mangelsbegrebet og beføjelserne i §§ 75 a-80 – ikke kan fraviges til skade for køberen, jf. § 1, stk. 2. Det betyder, at aftalevilkår, der stiller forbrugeren ringere end loven, er uvirksomme.

Mangelsbeføjelserne er bygget op som et **to-trins-system**:

- **Primære (afhjælpningstrin):** afhjælpning (reparation) eller omlevering, jf. § 78 og § 78 a.
- **Sekundære (ophævelsestrin):** forholdsmæssigt afslag eller ophævelse, jf. § 78 b, som køberen først kan gøre gældende, når afhjælpning/omlevering ikke er sket, er slået fejl eller ikke kan kræves.
- Ved siden heraf står **erstatning** efter § 80, der forudsætter et selvstændigt ansvarsgrundlag.

Den konkrete praksis administreres i vidt omfang af Forbrugerklagenævnet, hvis sekretariat varetages af Nævnenes Hus, jf. [bekendtgørelse om behandling af forbrugerklager i Nævnenes Hus samt](#)

Forbrugerklagenævnet § 6. Nævnet kan behandle sager, hvor prisen ligger over en reguleret undergrænse (fx 1.050 kr., dog 680 kr. for tøj og sko) og højst 100.000 kr., jf. [samme bekendtgørelse § 7](#). Nævnets afgørelser er ikke domme, men de er velbegrundede og retningsgivende, og parterne vejledes om adgangen til efterfølgende domstolsprøvelse.

LOV	Købeloven § 1, stk. 2	Købeloven § 1a	Købeloven § 4a	Købeloven § 78
PRAKSIS	Forbrugerklagenævnet · Forbrugerklagenævnet: Afvisning af reklamation på bilkøb under henvisning til privat salg underkendt			26.09.2005
	Forbrugerklagenævnet · Bilforhandlers salg af egen bil fra forretningsadressen – Forbrugerkøb?			31.12.2003

§ 2 Reformen 2022: varedirektivet, det nye mangelsbegreb og den etårige formodning

Forbrugerkøbsreglerne har rødder i forbrugerkøbsreformen fra 1979 (i kraft 1980) og blev tilpasset forbrugerkøbsdirektivet 1999/44/EF ved reformen med virkning fra 1. januar 2002. Den gældende affattelse skyldes gennemførelsen af [varedirektivet \(2019/771/EU\)](#) og [direktivet om digitalt indhold \(2019/770/EU\)](#) ved **lov nr. 1173 af 8. juni 2021** (fremsat som [L 223 \(2020-21\)](#) af justitsminister Nick Hækkerup), der trådte i kraft 1. januar 2022. Loven bygger på en delbetænkning fra et sagkyndigt udvalg ([delbetænkning nr. 1576/2021](#)). Varedirektivet er totalharmoniserende, hvilket sætter snævrere rammer for national fravigelse end det tidligere minimumsdirektiv.

De væsentligste ændringer for mangelsbeføjelserne var:

- **Nyt, opdelt mangelsbegreb.** Det tidligere samlede mangelsbegreb i § 75 a blev afløst af krav i [§§ 75 b-75 e](#): subjektive krav efter aftalen ([§ 75 b](#)) og objektive krav om normal anvendelighed, sædvanlig kvalitet og holdbarhed ([§ 75 c](#)).
- **Digitalt indhold og digitale tjenester** blev omfattet af forbrugerkøbsreglerne, herunder krav om opdateringer ([§ 75 d](#)) og særlige regler ved ophævelse ([§ 78 d](#)).
- **Beføjelserne blev omstruktureret.** § 78 blev nyaffattet som en overordnet bestemmelse, og de nærmere regler blev fordelt på [§§ 78 a-78 e](#). Som forarbejderne udtrykker det, fastslår [§ 78](#) nu blot, at køberen ved en mangel »har ret til afhjælpning, omlevering, forholdsmæssigt afslag i prisen eller ophævelse af købet efter reglerne i §§ 78 a-78 e«.
- **Formodningsperioden blev fordoblet.** Efter [§ 77 a, stk. 3](#) formodes en mangel, der viser sig inden **1 år** efter leveringen (mod tidligere 6 måneder), at have været til stede ved leveringen; for levende dyr er perioden fortsat 6 måneder.
- **Levende heste** blev undtaget fra forbrugerkøbsreglerne.

Denne omnummerering har praktisk betydning ved læsning af ældre afgørelser: langt de fleste af de refererede nævnsafgørelser anvender den dagældende § 78, stk. 1-4 (hvor beføjelserne stod samlet), mens den gældende lov placerer afhjælpning/omlevering i § 78 a, afslag/ophævelse i § 78 b og vurderingen af »rimelig tid« i § 79. De materielle principper er dog i vidt omfang videreført.

LOV	Købeloven § 75b	Købeloven § 75c	Købeloven § 75d	Købeloven § 77a, stk. 3
	Købeloven § 78			

§ 3 Mangelsbegrebet: aftalens forudsætninger, forbrugerens berettigede forventninger og sælgerens loyale oplysningspligt

En vare er mangelfuld, hvis den afviger fra, hvad der følger af aftalen (§ 75 b), eller hvad forbrugeren efter varens art, pris og de foreliggende omstændigheder med rimelighed kan forvente (§ 75 c – tidligere samlet i § 75 a og § 76, stk. 1, nr. 4). Dertil kommer den selvstændige regel i § 76 om **sælgerens loyale oplysningspligt**. Om denne pligt udtaler forarbejderne til den oprindelige forbrugerkøbslov (Folketingstidende 1978-79, tillæg A, sp. 1073 ff.):

»Efter forslagens stk. 1, nr. 3, skal genstanden anses for mangelfuld, hvis sælgeren har forsømt at give køberen oplysning om forhold, der har haft betydning for køberens bedømmelse af genstanden, og som sælgeren kendte eller burde kende. Sælgeren siges i så fald ikke at have opfyldt sin loyale oplysningspligt.«

Berettigede forventninger – grænsen mod almindelige eller naturlige egenskaber. Praksis afviser mangel, hvor det påklagede forhold er en normal og almindeligt kendt egenskab ved varen. En vaskemaskine, der efterlod sæberester på mørkt tøj på grund af moderne maskiners lave vandforbrug, var ikke mangelfuld, [sag 01-10-9893](#), og en kaninpelsvest, der fældede »ikke mere end forventeligt«, var heller ikke mangelfuld, [sag 0329-11-01](#). Tilsvarende gik slidte hæle og udvidet skind på et par Church-støvler ikke ud over det forventelige, [sag 16/04814](#). Modsat forelå mangel, hvor et par robuste udendørsstøvler på grund af konstruktionen var særligt modtagelige for vandindtrængen – det havde forbrugeren ikke grund til at forvente, [sag 2002-62/7-99](#) og [sag 0756-09-01](#) – og hvor en individuelt tilpasset og dyr hvilestol ikke passede til de mål, tilpasningen byggede på, [sag 2006-650/7-1040](#).

Oplysningsmangel (§ 76). Sælgeren hæfter, når en ikke-almenkendt begrænsning ved varen ikke oplyses. Et ur, der krævede daglig opladning i lys, var mangelfuldt, fordi køberen ikke var oplyst herom, [sag 01-10-9927](#); det samme gjaldt et køle-/fryseskab, der satte ud under en bestemt rumtemperatur, [sag 13/00316](#), et uldtæppe, der fælmede markant, [sag 2001-661/7-563](#), og lyse lædersofaer, hvis dækfarve smittede af ved brug med cowboybukser, [sag 2006-650/7-989](#). En utilstrækkelig brugsvejledning kan i sig selv være en mangel, jf. kødhakkeren i [sag 2003-412/7-10](#).

Urigtige og vildledende oplysninger (§ 76, stk. 1, nr. 1-2). Køberen kan støtte ret på urigtige oplysninger i annoncer og markedsføring – også fra tidligere salgsled. Et »lykkearmbånd« markedsført til daglig brug, men reelt af bijouteri, der mistede belægningen ved normal brug, var mangelfuldt, [sag 01-09-2969](#) og [sag 01-09-3383](#), og en forkert angivet grøn ejeravgift på et bilprisskilt, der ikke blev rettet inden aftalen, udgjorde en mangel efter § 76, stk. 2, [sag 2005-521/7-860](#).

LOV	Købeloven § 75c, stk. 1	Købeloven § 76, stk. 1, 2	
PRAKSIS	Forbrugerklagenævnet · Afgørelse om manglende medhold i klage over slidte og udvidede støvler		06.07.2017
	Forbrugerklagenævnet · Manglende oplysning om køleskabs temperaturbegrænsning berettiger ophævelse		17.12.2014
	Forbrugerklagenævnet · Manglende oplysning om opladning af ur berettigede til ophævelse af køb		25.10.2011
	Forbrugerklagenævnet · Vaskemaskine efterlod sæberester – spørgsmål om mangel		28.09.2011
	Forbrugerklagenævnet · Kaninpelsvest fældede ikke overdrevent: Forbrugerens krav om at hæve købet blev afvist		28.04.2011
	Forbrugerklagenævnet · Mangelfuldt lykkearmbånd: Vildledende markedsføring og væsentlig mangel		25.03.2010

Forbrugerklagenævnet · Mangelfuldt lykkearmbånd: Vildledende markedsføring og ret til ophævelse	25.03.2010
Forbrugerklagenævnet · Mangelfulde skindstøvler: Konstruktionsfejl og manglende vejledning berettigede ophævelse af køb	20.05.2009
Forbrugerklagenævnet · Mangelfuld individuelt tilpasset hvilestol - Hævelse af køb	20.12.2007
Forbrugerklagenævnet · Mangelfuld lædersofa: Oplysningspligt vedrørende begrænsninger i brug	09.08.2007
Forbrugerklagenævnet · Forbruger berettiget til afslag i købesum pga. urigtig oplysning om grøn ejerafgift på prisskilt	27.10.2006
Forbrugerklagenævnet · Mangelfulde læderstøvler: Ret til at hæve købet grundet manglende vandtæthed	31.12.2003
Forbrugerklagenævnet · Mangelfuld brugsvejledning ved køb af kødhakker	31.12.2003
Forbrugerklagenævnet · Mangelfuldt uldtæppe pga. manglende oplysning om falmning	31.12.2002

§ 4 Brugte varer og virkningsløse "som beset"-forbehold

En stor del af praksis angår **brugte biler**, og her er hovedreglen, at generelle forbehold ikke fritager sælgeren. Fordi mangelsreglerne er præceptive, jf. [§ 1, stk. 2](#), kan en erhvervsdrivende ikke ved vilkår som »solgt som beset og prøvet, uden garanti af nogen art« afskære forbrugeren fra at gøre mangler gældende. Det fastslog nævnet i [sag 2005-521/7-766](#) (Chrysler med defekt gearkasse og revnet motorblok – væsentlige, sikkerhedsmæssige mangler, køb hævet) og i [sag 2004-521/7-398](#), hvor et forbehold om, at »køber selv ønsker at reparere bilen«, var uvirksomt, fordi det ikke specificerede de konkrete fejl. Et vilkår om, at bilen var solgt »uklargjort«, betyder blot, at forbrugeren må forvente almindelig klargøring – ikke væsentlige sikkerhedsmæssige fejl, [sag 01-09-4234](#).

Grænsen går ved, hvad forbrugeren efter bilens alder, kilometerstand og pris med rimelighed kan forvente. Typiske mangler, der er anerkendt, er sikkerhedsmæssige fejl, der ville medføre kassation ved syn (fx [sag 2003-521/7-95](#) og [sag 2002-521/7-1568](#)), en tandrem, der brister før det anbefalede skifteinterval, [sag 01-09-4234](#), samt en afmonteret trækkrog, der var på bilen ved aftalens indgåelse, [sag 2002-521/7-117](#).

Efter [§ 77](#) gælder en lempeligere mangelsbedømmelse ved køb af brugte genstande **på offentlig auktion**, hvor køberen har let adgang til klar oplysning om, at de almindelige krav ikke gælder – her kan mangel typisk kun påberåbes, hvis genstanden er i væsentlig ringere stand end forventet, eller sælgeren har givet urigtige oplysninger eller tilsidesat oplysningspligten. Uden for auktionssalg er der derimod ikke plads til generelle ansvarsfraskrivelser i forbruger køb.

LOV	Købeloven § 1, stk. 2	Købeloven § 77	
PRAKSIS	Forbrugerklagenævnet · Sælger skal give afslag i pris for mangelfuld brugt bil med defekt tandrem		29.04.2010
	Forbrugerklagenævnet · Forbruger kan hæve køb af bil grundet væsentlige mangler		19.10.2006
	Forbrugerklagenævnet · Manglende trækkrog og betaling af forsikring på lånebil		22.06.2005
	Forbrugerklagenævnet · Forbruger vinder sag om mangelfuld brugtbil og får afslag i købesummen		21.03.2005
	Forbrugerklagenævnet · Bilforhandlers salg af egen bil fra forretningsadressen – Forbruger køb?		31.12.2003
	Forbrugerklagenævnet · Afgørelse om afslag i købesum efter konstatering af mangler ved brugt bil		31.12.2002

§ 5 Bevisbyrde og formodningsreglen (§ 77 a)

Manglen bedømmes efter varens beskaffenhed på **leveringstidspunktet** – foreligger manglen (eller dens årsag) da, hæfter sælgeren, selv om den først viser sig senere, jf. [§ 77 a, stk. 1](#). Udgangspunktet er, at det er køberen, der

skal bevise, at varen er mangelfuld. Det bekræftede nævnet i [sag 23/06160](#) (2025), hvor en forbruger ikke kunne kræve en gratis teknisk undersøgelse af et grafikkort på grund af en formodet, men ukonstateret, fabriksfejl:

»Nævnet bemærker indledningsvis, at det efter almindelige bevisbyrde regler er køberen, der skal godtgøre, at den købte vare er fejlbehæftet, og at sælgeren ikke i almindelighed er forpligtet til at undersøge varen med henblik på at konstatere, om dette er tilfældet.«

Dette udgangspunkt modificeres af **formodningsreglen** i [§ 77 a, stk. 3](#): viser en mangel sig inden 1 år efter leveringen (før 1. januar 2022: 6 måneder; for levende dyr fortsat 6 måneder), formodes manglen at have været til stede ved leveringen, medmindre formodningen er uforenelig med varens eller manglens art. I de refererede afgørelser fra før reformen er 6-månedersreglen anvendt – fx i [sag 2002-521/7-1568](#) og ved gennemslidt for i et par støvler efter fire måneder, [sag 2002-62/7-1355](#), hvor sælgeren ikke afkræftede formodningen.

Ud over den lovbestemte formodning har praksis udviklet en **skærpet bevisbyrde for sælgeren ved skjulte elektronikfejl**: når køberen har sandsynliggjort et komponentsvigt, der ikke lader sig diagnosticere uden specialudstyr hos sælgeren/producenten, og der ikke er tegn på uhensigtsmæssig brug, påhviler det sælgeren at godtgøre, at fejlen ikke var til stede ved leveringen. Det skete for en iPod, der svigtede efter ca. 1 år og 5 måneder, [sag 2004-4011/7-136](#), og for en bærbar computers bundkort efter ca. 16 måneder, [sag 2006-4031/7-2201](#); i begge tilfælde løftede sælgeren ikke bevisbyrden, og varen blev anset for mangelfuld. Omvendt kan formodningen afkræftes ved dokumenteret **fejlbrug**: en tablet med brækkede USB-kontakter »som følge af en uhensigtsmæssig brugspåvirkning« var ikke mangelfuld, [sag 13/03990](#).

LOV [Købeloven § 77a, stk. 1, 3](#)

PRAKSIS	Forbrugerklagenævnet · Forbruger fik ikke medhold i krav om gratis undersøgelse af grafikkort ved mistanke om produktionsfejl	17.12.2025
	Forbrugerklagenævnet · Afslag på ophævelse af køb og tilbagebetaling af undersøgelsesgebyr ved uhensigtsmæssig brug af tablet	10.03.2014
	Forbrugerklagenævnet · Computer defekt efter 16 måneder – Forbruger vinder sag om mangelfuld vare	19.10.2007
	Forbrugerklagenævnet · iPod - reklamation - bevisbyrde for mangel	13.01.2007
	Forbrugerklagenævnet · Afgørelse om afslag i købesum efter konstatering af mangler ved brugt bil	31.12.2002
	Forbrugerklagenævnet · Mangelfulde støvler: Slitage på indvendigt for	31.12.2002

§ 6 De primære beføjelser: afhjælpning og omlevering (§§ 78, 78 a, 79)

Ved en mangel har forbrugeren primært krav på **afhjælpning** (reparation) eller **omlevering**, jf. [§ 78 a](#). Afhjælpning/omlevering skal ske **gratis, inden rimelig tid og uden væsentlig ulempe** for køberen, jf. [§ 78 a, stk. 4](#). Ved bedømmelsen af »rimelig tid« indgår efter [§ 79](#) navnlig genstandens art, manglens beskaffenhed og køberens behov, herunder om sælgeren har stillet en erstatningsgenstand til rådighed. Reformens forarbejder til den oprindelige lov beskriver sælgerens ret til at afværge de øvrige beføjelser ved at tilbyde afhjælpning som en »væsentlig udvidelse«, [Folketingstidende 1978-79, tillæg A](#).

"Rimelig tid" i praksis. En reparation, der tog 27 dage – hvoraf en stor del gik til forsendelse til producenten i udlandet – var inden for rimelig tid for en kikkert, [sag 18/05720](#), og et delt nævn nåede samme resultat ved 28 dages reparation af en bærbar computer, [sag 18/06740](#). Omvendt var afhjælpning ikke sket inden rimelig tid,

da en computer efter tre reparationer og gentagne rykkere fortsat var defekt, [sag 2006-4031/7-2161](#), eller da en ladcykel aldrig kunne samles og sælgeren ikke reagerede rettidigt, [sag 15/05159](#).

Antal afhjælpningsforsøg. Forbrugeren skal ikke tåle et ubegrænset antal reparationsforsøg for samme fejl. I [sag 2003-521/7-41](#) havde sælgeren allerede én gang udskiftet en mangelfuld gearkasse med en anden brugt gearkasse, der også var defekt; køberen var da ikke forpligtet til at tåle endnu et forsøg og bevarede sine mangelsbeføjelser, jf. [§ 79](#). Tilsvarende kunne en forbruger gå videre til ophævelse efter fire mislykkede reparationsforsøg på samme telefonfejl, [sag 13/07074](#) og [sag 13/07873](#).

Sælgerens valgret og køberens ret til selv at afhjælpe. Sælgeren kan som udgangspunkt vælge mellem afhjælpning og omlevering og kan afvise en beføjelse, hvis den er umulig eller vil påføre uforholdsmæssige omkostninger, jf. [§ 78 a, stk. 1-3](#). Ved en let og billig udbedring kan sælgeren derfor nøjes med at reparere, [sag 2005-620/7-433](#) og [sag 620/7-414](#). Men sælgeren kan ikke unddrage sig afhjælpningspligten ved i stedet at tilbyde ophævelse, hvis afhjælpning ikke er uforholdsmæssig, [sag 01-09-4234](#), og sælgeren må ikke ensidigt bortskaffe varen i stedet for at afhjælpe, [sag 2003-4012/7-300](#). Slår sælgerens tilbud fejl inden for kort tid, kan forbrugeren derimod være afskåret fra at hæve – således afhjælp sælgeren i [sag 01-09-7856](#) en opvaskemaskine og tilbød derefter omlevering inden for ca. en måned, og forbrugeren kunne da ikke hæve. Efter [§ 78 a, stk. 5](#) kan forbrugeren lade manglen afhjælpe for sælgerens regning, hvis sælgeren ikke selv afhjælper rettidigt, og det kan ske uden uforholdsmæssige omkostninger.

Oml levering forudsætter en artsbestemt genstand. Ved specieskøb (individuelt bestemte genstande) kan omlevering ikke kræves. En demonstrationsmodel af et tv var en speciesgenstand, hvor omlevering var udelukket, [sag 2003-4012/7-300](#), og en udgået sæson-habit købt på udsalg kunne heller ikke omleveres, [sag 612/7-699](#).

LOV	Købeloven § 78	Købeloven § 78a, stk. 4	Købeloven § 79
PRAKSIS	Forbrugerklagenævnet · Afvisning af ophævelse: 28 dages reparationstid for bærbar computer var inden for rimelig tid		
			09.07.2018
	Forbrugerklagenævnet · Den erhvervsdrivende havde afhjulpet fejlen inden for rimelig tid, og forbrugeren havde ikke krav på at ophæve købet		
			05.04.2018
	Forbrugerklagenævnet · Forbrugeren kunne hæve købet af en ladcykel over for den erhvervsdrivende, som blev anset for at være aftalepart og ikke blot formidler		
			07.12.2016
	Forbrugerklagenævnet · Mangler ved telefon - Ophævelse af køb		
			17.12.2014
	Forbrugerklagenævnet · Afgørelse om mangler ved telefon og ophævelse af køb		
			17.12.2014
	Forbrugerklagenævnet · Forbruger ikke berettiget til at hæve køb af opvaskemaskine grundet tilbud om afhjælpning inden for rimelig tid		
			29.11.2010
	Forbrugerklagenævnet · Sælger skal give afslag i pris for mangelfuld brugt bil med defekt tandrem		
			29.04.2010
	Forbrugerklagenævnet · Forbrugerklagenævnet: Ophævelse af køb grundet manglende afhjælpning af fejl på computer		
			19.10.2007
	Forbrugerklagenævnet · Ikke erstatning for prisdifference ved ophævelse af køb af udsalgsvare		
			19.12.2006
	Forbrugerklagenævnet · Reparation af støvler: Afhjælpningspligt og mindre prisafslag		
			05.12.2006
	Forbrugerklagenævnet · Afgørelse i sag om reparation af herrestøvler		
			05.10.2006
	Forbrugerklagenævnet · Erstatning for kasseret fjernsyn		
			08.06.2004
	Forbrugerklagenævnet · Køber ikke forpligtet til at acceptere gentagne reparationsforsøg af gearkasse		
			31.12.2003

De sekundære beføjelser: forholdsmæssigt afslag og ophævelse (§§ 78 b-78 c)

§ 7

Er afhjælpning eller omlevering ikke sket, slået fejl eller udelukket, kan forbrugeren gå videre til de sekundære beføjelser efter [§ 78 b](#): forholdsmæssigt afslag eller ophævelse. Efter [§ 78 b, stk. 1](#) er dette bl.a. tilfældet, når varen forbliver mangelfuld trods afhjælpningsforsøg, når manglen er så alvorlig, at et omgående afslag eller ophævelse er berettiget, eller når det fremgår, at sælgeren ikke vil afhjælpe inden rimelig tid eller uden væsentlig ulempe.

Væsentlighedskravet ved ophævelse. Ophævelse forudsætter, at manglen **ikke er uvæsentlig**, og efter [§ 78 b, stk. 2](#) har sælgeren bevisbyrden for uvæsentlighed. Ved bagatelagtige mangler henvises forbrugeren i stedet til et forholdsmæssigt afslag. En rævepelsvest, der fældede lidt for meget, udgjorde en mangel, men en uvæsentlig én, så forbrugeren fik ikke ophævelse, men et skønsmæssigt afslag på 200 kr., [sag 14/02191](#); en fagligt korrekt, men synlig, reparation af et par støvler gav alene et afslag på 100 kr., [sag 620/7-414](#), og en sko, hvor en løsnat hælflik uden held var forsøgt limet, var en uvæsentlig mangel, [sag 2003-62/7-96](#). Modsat blev køb hævet ved væsentlige mangler – fx en hvilestol, der ikke passede, [sag 2006-650/7-1040](#), en bil med gennemgribende sikkerhedsfejl, [sag 2005-521/7-766](#), og gentagne uafhjulpne telefonfejl, [sag 13/07074](#).

Udmåling af afslag. Afslag fastsættes efter [§ 78 c, stk. 1](#) forholdsmæssigt ud fra værdiforskellen mellem den mangelfulde og en mangelfri vare. I praksis udmåles afslaget ofte skønsmæssigt svarende til udbedringsomkostningerne – fx 10.000 kr. for en defekt tandrem, [sag 01-09-4234](#), 9.000 kr. for sikkerhedsfejl ved en brugt bil, [sag 2002-521/7-1568](#), og 7.500 kr. i [sag 2004-521/7-398](#) – eller egentligt proportionalt efter værdiforringelsen, jf. den detaljerede opgørelse i [sag 2003-521/7-10](#). Forbrugeren kan indgå bindende forlig om at give afkald på beføjelser mod udbedring af nærmere angivne fejl; misligholder sælgeren forliget, genopstår kravene, [sag 521/7-1146](#).

Tilbagelevering og fradrag for brug ved ophævelse. Ved ophævelse skal sælgeren tilbagebetale købesummen, og køberen tilbagelevere varen i væsentlig samme stand, jf. [§ 78 c, stk. 2](#) og [§ 78 e](#). Forbrugerklagenævnet har traditionelt været **tilbageholdende** med at indrømme sælgeren fradrag for forbrugernes nytte af varen og har krævet »helt særlige omstændigheder«, bl.a. under henvisning til Højesterets praksis ([U 2014.578 H](#), hvor der ved ophævelse af et tv-køb blev anerkendt et fradrag på ca. 10 % af købsprisen pr. år for brug), jf. drøftelserne i [sag 13/00316](#), [sag 13/07074](#) og [sag 13/09817](#). Ved brugte biler foretages derimod rutinemæssigt et fradrag for kørte kilometer/brug, fx 15.000 kr. i [sag 01-08-6681](#).

LOV	Købeloven § 78b, stk. 1, 2	Købeloven § 78c, stk. 1	Købeloven § 78e
PRAKSIS	Forbrugerklagenævnet · Rævepelsvests fældning – mangel og ophævelse af køb		
	20.02.2015		
	Forbrugerklagenævnet · Mangler ved telefon - Ophævelse af køb		
	17.12.2014		
	Forbrugerklagenævnet · Manglende oplysning om køleskabs temperaturbegrænsning berettiger ophævelse		
	17.12.2014		
	Forbrugerklagenævnet · Afhjælpning af mangel ved cykelkøb – spørgsmål om berettigelse til ophævelse og fradrag for brug		
	17.12.2014		
	Forbrugerklagenævnet · Sælger skal give afslag i pris for mangelfuld brugt bil med defekt tandrem		
	29.04.2010		
	Forbrugerklagenævnet · Manglende oplysning om motorændring og afgiftsbetaling ved salg af brugt bil		
	15.05.2009		
	Forbrugerklagenævnet · Mangelfuld individuelt tilpasset hvilestol - Hævelse af køb		
	20.12.2007		
	Forbrugerklagenævnet · Reparation af støvler: Afhjælpningspligt og mindre prisafslag		
	05.12.2006		
	Forbrugerklagenævnet · Forbruger kan hæve køb af bil grundet væsentlige mangler		
	19.10.2006		
	Forbrugerklagenævnet · Forbruger vinder sag om mangelfuld brugtbil og får afslag i købesummen		
	21.03.2005		
	Forbrugerklagenævnet · Mangelfuld sko? Limning af hælflik ikke tilstrækkelig afhjælpning?		
	31.12.2003		
	Forbrugerklagenævnet · Mangelfuld bil og opsagt forsikring: Afgørelse om afslag i købesum		
	31.12.2003		
	Forbrugerklagenævnet · Afgørelse om afslag i købesum efter konstatering af mangler ved brugt bil		
	31.12.2002		

§ 8 Erstatning ved mangler (§ 80)

Ud over de øvrige beføjelser kan forbrugeren kræve **erstatning** for tab som følge af en mangel, jf. § 80. Erstatning forudsætter for det første, at der overhovedet foreligger en mangel – er varen ikke mangelfuld, er der intet at erstatte, [sag 13/10654](#) (killinger, hvis sygdom ikke kunne føres tilbage til leveringstidspunktet).

For det andet kræves et **ansvarsgrundlag**. Efter § 80, stk. 1 kan køberen kræve erstatning, hvis sælgeren har handlet i strid med almindelig hæderlighed (nr. 1), har givet vildledende oplysninger uden føje (nr. 2), har forsømt at oplyse om en mangel, sælgeren kendte eller burde kende (nr. 3), hvis varen savner tilsikrede egenskaber (nr. 4), eller hvis manglen efter aftalen er forårsaget ved sælgerens forsømmelse (nr. 5). Ved artsbestemte køb gælder desuden det skærpede kontrolansvar, jf. § 80, stk. 2, der henviser til § 43, stk. 3. Forarbejderne fremhæver, at nr. 1-3 i første række præciserer det ansvar, som allerede fulgte af retspraksis, [Folketingstidende 1978-79, tillæg A](#).

Oplysningsmangel og erstatning kan gå hånd i hånd: i [sag 2006-521/7-1134](#) havde en bilforhandler forsømt at oplyse om en kendt risiko for tilfrysning af krumtapudluftningen, og sælgeren blev erstatningsansvarlig efter § 80, stk. 1, nr. 3 for det efterfølgende motorhavari. Erstatning omfatter det påregnelige tab, herunder rimelige reparations- og undersøgelsesudgifter, jf. [sag 2005-521/7-766](#), og et selvstændigt tab, hvor sælgeren ansvarspådragende havde skrottet forbrugerens tv under en reklamation, [sag 2003-4012/7-300](#). Der er derimod ikke automatisk erstatning for enhver prisforskel: i [sag 612/7-699](#) manglede et ansvarsgrundlag for prisdifferecen mellem en mangelfuld udsalgshabit og en dyrere erstatningsvare.

LOV	Købeloven § 43, stk. 3	Købeloven § 80, stk. 1, 2	
PRAKSIS	Forbrugerklagenævnet · Afgørelse om mangler ved kattekøb: Mellemøretændelse og øremider ikke tilstrækkeligt til ophævelse eller erstatning		17.10.2014
	Forbrugerklagenævnet · Manglende oplysning om risiko for tilfrysning af krumtapudluftning medførte erstatningsansvar for sælger		27.04.2007
	Forbrugerklagenævnet · Ikke erstatning for prisdifferecen ved ophævelse af køb af udsalgsvare		19.12.2006
	Forbrugerklagenævnet · Forbruger kan hævde køb af bil grundet væsentlige mangler		19.10.2006
	Forbrugerklagenævnet · Erstatning for kasseret fjernsyn		08.06.2004

§ 9 Reklamationsfrister: rimelig tid, toårsfristen og undtagelserne (§§ 81-85)

Forbrugerens beføjelser bevares kun, hvis der reklameres i tide. Efter § 81 skal køberen give sælgeren meddelelse om manglen **inden rimelig tid**, efter at den er opdaget, og en meddelelse givet **inden 2 måneder** er altid rettidig. Der er tale om en »neutral« reklamation, dvs. køberen behøver ikke angive, hvilken beføjelse der vælges – som forarbejderne til den oprindelige lov beskriver det, [Folketingstidende 1978-79, tillæg A](#).

Dertil kommer den **absolutte toårsfrist** i § 83, stk. 1: har køberen ikke inden 2 år efter leveringen meddelt sælgeren, at han vil påberåbe sig en mangel, kan den ikke gøres gældende senere – medmindre sælgeren har indestået for varen i længere tid eller har handlet i strid med almindelig hæderlighed. En reklamation over et komfur, hvor det centrale forhold indtraf efter fristens udløb, var derfor for sen, [sag 2003-4112/7-6](#) (afgjort efter den dagældende étårsfrist for et køb fra 2000).

Fristerne er dog forsynet med flere undtagelser:

- **Svig og grov uagtsomhed.** Efter [§ 82](#) gælder rimelig tids-reglen i [§ 81](#) ikke, hvis sælgeren har handlet i strid med almindelig hæderlighed eller groft uagtsomt.
- **Reklamation afbryder fristen for den pågældende mangel.** Har forbrugeren først reklameret over en mangel, er de efterfølgende krav vedrørende samme mangel ikke længere begrænset af toårsfristen, men af de almindelige forældelsesregler (tidligst 3 år efter, at fejlen blev eller burde være opdaget, jf. [forældelsesloven § 3](#)). Det fastslog nævnet ved gentagne reklamationer over samme telefonfejl, [sag 13/07074](#).
- **Vanhjemmel er ikke omfattet.** Toårsfristen i [§ 83](#) angår kun faktiske mangler, ikke retsmangler. Køber af en brugt cykel, der viste sig at være stjålet, kunne derfor hæve på grund af vanhjemmel næsten tre år efter købet, uanset sælgerens gode tro, [sag 2005-523/7-205](#).
- **Reklamation til producent m.fl.** Køberen kan efter [§ 84](#) og [§ 85](#) reklamere til en producent eller anden erhvervsdrivende, der har påtaget sig at afhjælpe mangler. En producents manglende afhjælpning kan da få virkning over for sælgeren, [sag 2006-4031/7-2161](#).

Efter varedirektivets gennemførelse er der desuden indsat særlige frister for digitalt indhold og varer med digitale elementer i [§ 83, stk. 2-4](#), ligesom toårsfristen ikke gælder for byggematerialer eller varer, der tilbagekaldes af sikkerhedshensyn.

LOV	Forældelsesloven § 3	Købeloven § 81	Købeloven § 82	Købeloven § 83, stk. 1
	Købeloven § 85			
PRAKSIS	Forbrugerklagenævnet · Mangler ved telefon - Ophævelse af køb			17.12.2014
	Forbrugerklagenævnet · Forbrugerklagenævnet: Ophævelse af køb grundet manglende afhjælpning af fejl på computer			19.10.2007
	Forbrugerklagenævnet · Køb af stjålet cykel: Forbruger havde ret til at hæve købet			12.12.2006
	Forbrugerklagenævnet · For sen reklamation af komfur			31.12.2003

§ 10 Sammenfattende linjer i mangelspraksis

Praksis på området er præget af, at forbrugerbeskyttelsesreglerne er ufravigelige, at bevisbyrden ofte flytter til sælgeren i varens første leveår, og at beføjelserne følger et fast hierarki. De gennemgående linjer kan sammenfattes således:

- **Mangel afgøres ud fra berettigede forventninger.** Naturlige og almenkendte egenskaber (fældende pels, falmende uld) er ikke mangler; ikke-almenkendte begrænsninger skal oplyses, ellers foreligger en oplysningsmangel efter [§ 76](#). Jf. [sag 0329-11-01](#) over for [sag 01-10-9927](#).
- **Generelle forbehold virker ikke.** "Som beset", "uden garanti" og lignende afskærer ikke mangelsindsigelser i forbruger køb, jf. [§ 1, stk. 2](#) og [sag 2004-521/7-398](#).
- **Afhjælpning før ophævelse – men ikke i det uendelige.** Sælgeren har ret til at forsøge afhjælpning inden rimelig tid, men gentagne mislykkede forsøg på samme fejl åbner for afslag eller ophævelse, jf. [sag 2003-521/7-41](#).
- **Ophævelse kræver en ikke-uvæsentlig mangel; ellers afslag.** Bagateller udløser et – ofte skønsmæssigt – forholdsmæssigt afslag, mens væsentlige (typisk sikkerhedsmæssige eller gennemgribende) mangler kan begrunde ophævelse, jf. [§ 78 b](#).

- **Erstatning kræver mangel plus ansvarsgrundlag** efter § 80.
- **Reklamation i tide er en forudsætning:** inden rimelig tid (altid rettidig inden 2 måneder, § 81) og inden for toårsfristen (§ 83), med undtagelser ved svig og vanhjemmel.

Denne oversigt angår løsørekøb i forbrugerforhold. Fortrydelsesret og urimelige aftalevilkår behandles under [forbrugerbeskyttelse](#), og mangler ved fast ejendom under [køb og salg af fast ejendom – mangler](#). Da langt størstedelen af den offentliggjorte praksis stammer fra Forbrugerklagenævnet og fra tiden før 2022-reformen, bør det ved anvendelsen holdes for øje, at nyere sager skal bedømmes efter det opdaterede mangelsbegreb i §§ 75 a-75 e og den etårige formodningsregel i § 77 a, stk. 3.

LOV	Købeloven § 76	Købeloven § 78b	Købeloven § 80	Købeloven § 81	Købeloven § 83
PRAKSIS	Forbrugerklagenævnet · Manglende oplysning om opladning af ur berettigede til ophævelse af køb				25.10.2011
	Forbrugerklagenævnet · Kaninpelsvest fældede ikke overdrevent: Forbrugerens krav om at hæve købet blev afvist				28.04.2011
	Forbrugerklagenævnet · Forbruger vinder sag om mangelfuld brugtbil og får afslag i købesummen				21.03.2005
	Forbrugerklagenævnet · Køber ikke forpligtet til at acceptere gentagne reparationsforsøg af gearkasse				31.12.2003

REFERENCE Lovgrundlag

7 paragraffer

Købeloven § 76	Købeloven § 77a	stk. 3
Købeloven § 78	Købeloven § 78b	stk. 1
Købeloven § 79	Købeloven § 80	stk. 1
Købeloven § 83		stk. 1

MATERIALE Citerede afgørelser

49 afgørelser

FORBRUGERKLAGENÆVNET · NÆVN / KLAGEINSTANS			49
17.12.2025	Forbruger fik ikke medhold i krav om gratis undersøgelse af grafikkort ved mistanke om produktionsfejl		23/06160
09.07.2018	Afvisning af ophævelse: 28 dages reparationstid for bærbar computer var inden for rimelig tid		18/06740
05.04.2018	Den erhvervsdrivende havde afhjulpet fejlen inden for rimelig tid, og forbrugeren havde ikke krav på at ophæve købet		18/05720
06.07.2017	Afgørelse om manglende medhold i klage over slidte og udvidede støvler		16/04814
07.12.2016	Forbrugeren kunne hæve købet af en ladcykel over for den erhvervsdrivende, som blev anset for at være aftalepart og ikke blot formidler		15/05159
20.02.2015	Rævepelsvests fældning – mangel og ophævelse af køb		14/02191
17.12.2014	Manglende oplysning om køleskabs temperaturbegrænsning berettiger ophævelse		13/00316

17.12.2014	Mangler ved telefon - Ophævelse af køb	13/07074
17.12.2014	Afgørelse om mangler ved telefon og ophævelse af køb	13/07873
17.12.2014	Afhjælpning af mangel ved cykelkøb – spørgsmål om berettigelse til ophævelse og fradrag for brug	13/09817
17.10.2014	Afgørelse om mangler ved kattekøb: Mellemørebetændelse og øremider ikke tilstrækkeligt til ophævelse eller erstatning	13/10654
10.03.2014	Afslag på ophævelse af køb og tilbagebetaling af undersøgelsesgebyr ved uhensigtsmæssig brug af tablet	13/03990
25.10.2011	Manglende oplysning om opladning af ur berettigede til ophævelse af køb	01-10-9927
28.09.2011	Vaskemaskine efterlod sæberester – spørgsmål om mangel	01-10-9893
28.04.2011	Kaninpelsvest fældede ikke overdrevent: Forbrugerens krav om at hæve købet blev afvist	0329-11-01
11.03.2011	Læderarmbåndets holdbarhed ved brug med tilkøbt vedhæng	01-10-3109
29.11.2010	Forbruger ikke berettiget til at hæve køb af opvaskemaskine grundet tilbud om afhjælpning inden for rimelig tid	01-09-7856
29.04.2010	Sælger skal give afslag i pris for mangelfuld brugt bil med defekt tandrem	01-09-4234
25.03.2010	Mangelfuldt lykkearmbånd: Vildledende markedsføring og væsentlig mangel	01-09-2969
25.03.2010	Mangelfuldt lykkearmbånd: Vildledende markedsføring og ret til ophævelse	01-09-3383
20.05.2009	Mangelfulde skindstøvler: Konstruktionsfejl og manglende vejledning berettigede ophævelse af køb	0756-09-01
15.05.2009	Manglende oplysning om motorændring og afgiftsbetaling ved salg af brugt bil	01-08-6681
20.12.2007	Mangelfuld individuelt tilpasset hvilestol - Hævelse af køb	2006-650/7-1040
19.10.2007	Forbrugerklagenævnet: Ophævelse af køb grundet manglende afhjælpning af fejl på computer	2006-4031/7-2161
19.10.2007	Computer defekt efter 16 måneder – Forbruger vinder sag om mangelfuld vare	2006-4031/7-2201
09.08.2007	Mangelfuld lædersofa: Oplysningspligt vedrørende begrænsninger i brug	2006-650/7-989
27.04.2007	Manglende oplysning om risiko for tilfrysning af krumtapudluftning medførte erstatningsansvar for sælger	2006-521/7-1134
13.01.2007	iPod - reklamation - bevisbyrde for mangel	2004-4011/7-136
19.12.2006	Ikke erstatning for prisdifference ved ophævelse af køb af udsalgsvare	612/7-699
12.12.2006	Køb af stjålet cykel: Forbruger havde ret til at hæve købet	2005-523/7-205
05.12.2006	Reparation af støvler: Afhjælpningspligt og mindre prisafslag	620/7-414
27.10.2006	Forbruger berettiget til afslag i købesum pga. urigtig oplysning om grøn ejerafgift på prisskilt	2005-521/7-860

19.10.2006	Forbruger kan hæve køb af bil grundet væsentlige mangler	2005 521/7-766
05.10.2006	Afgørelse i sag om reparation af herrestøvler	2005-620/7-433
26.09.2005	Forbrugerklagenævnet: Afvisning af reklamation på bilkøb under henvisning til privat salg underkendt	2004-521/7-332
22.06.2005	Manglende trækkrog og betaling af forsikring på lånebil	2002-521/7-117
21.03.2005	Forbruger vinder sag om mangelfuld brugtbil og får afslag i købesummen	2004-521/7-398
08.06.2004	Erstatning for kasseret fjernsyn	2003-4012/7-300
31.12.2003	Mangelfulde læderstøvler: Ret til at hæve købet grundet manglende vandtæthed	2002-62/7-99
31.12.2003	For sen reklamation af komfur	2003-4112/7-6
31.12.2003	Mangelfuld brugsvejledning ved køb af kødhakker	2003-412/7-10
31.12.2003	Mangelfuld bil og opsagt forsikring: Afgørelse om afslag i købesum	2003-521/7-10
31.12.2003	Køber ikke forpligtet til at acceptere gentagne reparationsforsøg af gearkasse	2003-521/7-41
31.12.2003	Bilforhandlers salg af egen bil fra forretningsadressen – Forbrugerkøb?	2003-521/7-95
31.12.2003	Mangelfuld sko? Limning af hælflik ikke tilstrækkelig afhjælpning?	2003-62/7-96
31.12.2002	Mangelfuldt uldtæppe pga. manglende oplysning om falmning	2001-661/7-563
31.12.2002	Afgørelse om afslag i købesum efter konstatering af mangler ved brugt bil	2002-521/7-1568
31.12.2002	Mangelfulde støvler: Slitage på indvendigt for	2002-62/7-1355
31.12.2001	Manglende reparationer og afslag i købesum	521/7-1146